

ZAD 1. Zastanowić się, czy zasada szufladkowa wymaga dowodu.

Jesli w n szufladach umieszczamy $n + 1$ przedmiotów, to w co jednej szufladzie są co najmniej dwa przedmioty.

Załozmy, że w n szufladach jest co najwyżej jeden przedmiot. Wówczas, ogółem mamy co najwyżej n przedmiotów, a nie $n + 1$.

ZAD 2. Sprawdzić przez indukcję, że jeśli $n(r-1)+1$ przedmiotów umieścimy w n szufladach, to pewna szuflada zawiera $\geq r$ przedmiotów

1° $n = 1$

Do jednej szuflady wkładamy $1 \cdot (r-1) + 1$ przedmiotów, więc w jedynej szufladzie będzie r przedmiotów.

2° dla pewnego $n \in \mathbb{N}$ zakładamy, że przy wkładaniu $n(r-1)+1$ przedmiotów do n szuflad w pewnej szufladzie znajdzie się co najmniej r przedmiotów.

Wówczas, jeśli w $n+1$ szufladach umieścimy $(n+1)(r-1)+1 = (n(r-1)+1) + r$ przedmiotów. Czyli do pierwszych n szuflad wkładamy $n(r-1)+1$ przedmiotów, czyli w pewnej będzie ich co najmniej r , a do $+1$ szuflady zostanie r przedmiotów.

ZAD 3. Pokazać, że wśród 52 liczb całkowitych znajdują się dwie różne, których suma lub różnica dzieli się przez 100.

Przy dzieleniu przez 100 możemy mieć resztę będącą liczbą naturalną od 0 do 99 – jest ich 100. Pierwszym 50 resztom (od 0 do 49) możemy przyporządkować resztę z drugiej połowy, które łącznie sumują się do 100. Dla 50 takim dopełnieniem jest ona sama.

Opiszmy więc 51 szufladek takimi parami. Ponieważ bierzemy 52 liczby całkowite, to na pewno dwie liczby będą należały do tej samej szufladki – wówczas ich suma (jeśli mają dopełniające się reszty lub taka sama reszta, ale różne znaki) lub różnica będzie podzielna przez 100.

ZAD 4. Dane są liczby naturalne $1 \leq a_1 < a_2 < \dots < a_{37} = 60$. Wykazać, że $a_j - a_i = 13$ dla pewnych $i < j$.

Weźmy 13 szufladek i oznaczmy każdą resztą z dzielenia przez 13, czyli liczbą ze zbioru $\{0, 1, 2, \dots, 12\}$.

Mamy 36 różnych liczb, które rozkładając do tych szufladek dadzą nam 10 szufladek gdzie jest co najmniej 3 liczby i 3 szufladki, gdzie liczb jest co najmniej 2. Dodatkowo, do szufladki z 8 dojdzie liczba $a_{37} = 60$.

Wiemy, że liczba $\frac{60}{13} = 4$ reszty 8. Tak więc jeśli w 8 szufladkach w których jest co najmniej po 3 liczby mamy tylko takie, które skaczą co 26 (np 1, 27, 53), to zostaje co najmniej jedna szufladka, w której liczby muszą znajdować się co najwyżej do liczby 52. Jest ich co najmniej 3, więc dwie z nich są oddalone od siebie o dokładnie 13 (gdyż rozpatrujemy 3 różne liczby na przedziale od 1 do 52 = 13 · 4 dające tę samą resztę przy dzieleniu przez 13).

ZAD 5. 41 wież umieszczono na szachownicy 10x10. Pokazać, że można znaleźć 5 wież, które się nie atakują.

Wskazówka: Wieże atakują po liniach poziomych i pionowych. Zwinąć szachownicę w cylinder łącząc przeciwne strony i pokolorować przekątne 10 kolorami.

Na początku zauważmy, że skoro wieże atakują się tylko po liniach prostych, to żadne dwie wieże znajdujące się na tej samej przekątnej nie zaatakują siebie wzajemnie.

Tak jak we wskazówce, zwinijmy planszę w cylinder i pomalujmy przekątne na 10 różnych kolorów – otrzymujemy wówczas 10 różnokolorowych pasków. Ponieważ mamy 41 wież, które muszą zajmować różne kwadraty planszy, co najmniej 5 musi należeć do tej samej przekątnej. Przy równomiernym rozmieszczaniu 40 wież otrzymamy po 4 na każdej przekątnej i 41-sza wieża trafi na jedną z nich.

Pokazaliśmy, że co najmniej 5 wież stoi na tej samej przekątnej, a więc nie atakuje siebie wzajemnie.

ZAD 6. Pokazać, że wśród 15 różnych liczb naturalnych nie przekraczających 100, są 4 liczby a, b, c, d takie, że $a + b = c + d$ lub 3 liczby a, b, c tworzące postęp arytmetyczny.

ZAD 7. Pokazać, że dla $n \geq 2$ w grupie n osób są dwie, które mają tę samą liczbę znajomych w grupie.

Relacja znajomości jest relacją zwrotną – jeśli ktoś kogoś zna, to ta osoba też tę osobę zna.

Przypiszmy każdej osobie liczbę znajomych, których ma w grupie: będzie to liczba od 0 do $n-1$. Takich szufladek jest wtedy n , ale niemożliwe jest, żeby jedna osoba miała 0 znajomych w grupie, a druga miała

ich $n - 1$ (czyli znała wszystkich poza sobą) – w takim razie któraś z tych szufladek będzie pusta. Rozmieszczamy n osób do $n - 1$ szufladek, więc co najmniej dwie znajdą się w tej samej szufladce, co znaczy, że mają tyle samo znajomych.

ZAD 8. Udowodnić, że każdy wieloscian wypukły ma co najmniej dwie ściany o tej samej liczbie boków

Przyjmijmy wieloscian o n ścianach. Żeby była to figura przestrzenna, każda ściana musi nie stykać się chociaż z jedną inną, czyli liczba krawędzi przy jednej ścianie to co najwyżej $n - 1$. Każda ściana ma co najmniej 3 krawędzie (jest co najmniej trójkątem), więc liczba boków każdej ściany należy do zbioru $\{3, 4, \dots, n - 1\}$. Mamy n ścian, którym przyporządkowujemy $n - 3$ możliwych ilości krawędzi, więc co najmniej dwie z nich mają tę samą liczbę krawędzi.

ZAD 9. Na przyjęcie przyszło 100 osób. Każda osoba ma (być może 0) parzystą liczbę znajomych. Pokazać, że są przynajmniej 3 osoby mające tyle samo znajomych.

Tak jak w zadaniu 7, relacja znajomości jest relacją zwrotną.

Normalnie, liczba znajomych to dowolna liczba całkowita z przedziału 0 do 99, ale tutaj odrzucamy wszystkie liczby nieparzyste i dostajemy:

$$0, 2, 4, \dots, 98,$$

gdzie każda kolejna możliwa liczba znajomych można zapisać jako $z = 2k$ dla $0 \leq k \leq 49$. Mamy więc 50 różnych szufladek.

Jeśli jedna osoba nie zna nikogo, zostaje nam 99 osób i 49 szufladek – 3 będa w tej samej szufladce. Jeśli zaś co najmniej 2 osoby są przez nikogo nieznanne, to zostaje nam 97 osób i 49 szufladek – albo dokładamy do szufladki z 0 trzecią osobę, albo w innej znajdzie się 3 osoby (bo 97 osób wkładamy do 48 szufladek).

ZAD 10. Pokazać, że wśród 5 punktów w kwadracie o boku 2 są dwa w odległości $\leq \sqrt{2}$.

Mamy 5 punktów i 4 boki – dwa punkty leżą na tym samym boku.

Podzielmy boki kwadratu w połowie.

Jeśli punkty leżące na tym samym boku są w odległości $> \sqrt{2}$, to są w dwóch różnych połowach tego boku. Jeśli pozostałe punkty również są oddalone od nich o więcej niż $\sqrt{2}$, to muszą leżeć na połowkach z dala od boku z dwoma punktami, więc któraś odległość między nimi jest mniejsza niż odległość między środkami dwóch boków $= \sqrt{2}$.

ZAD 11. Udowodnić, że jeśli w trójkącie równobocznym o boku długości 4 umiemy 17 punktów, to odległość pewnych dwóch punktów nie przekracza 1.

Podzielmy ten trójkąt na 4 trójkąty równoboczne o boku 2:

W każdym z tych trójkątów odległość między dwoma punktami nie może przekraczać 2. Podzielmy każdy z nich znowu na 4 trójkąty równoboczne o boku długości 1:

Dostajemy 16 trójkątów, w środku których odległości nie przekraczają 1. Rozmieszczając 17 punktów mamy pewność, że co najmniej dwa z nich będą w tym samym trójkącie, więc odległość między nimi nie przekroczy 1.

ZAD 12. W kwadracie o boku 1 danych jest $2n + 1$ punktów, z których żadne trzy nie są współliniowe. Udowodnić, że pewne trzy punkty tworzą trójkąt o polu $\leq \frac{1}{2n}$.

Dla dowolnego n podzielmy kwadrat na $2n$ przystających trójkątów. Wówczas, spośród $2n + 1$ punktów co najmniej dwa muszą leżeć w tym samym trójkącie.

ZAD 13. Na płaszczyźnie danych jest pięć punktów kratowych (o obu współrzędnych całkowitych). Wykazać, że środek jednego z odcinków łączących te punkty też jest kratowy.

Mamy 2 współrzędne, więc układ parzystych i nieparzystych współrzędnych można wybrać na 4 sposoby. Jest 5 punktów, więc co najmniej dwa z nich mają ten sam układ, więc ich suma będzie miała obie współrzędne parzyste, a więc środek takiego odcinka ma współrzędne całkowite.

ZAD 14. Udowodnić, że dla każdej liczby niewymiernej α istnieją ciągi liczb całkowitych p_n, q_n , takie, że $q_n \rightarrow \infty$ oraz

$$\left| \alpha - \frac{p_n}{q_n} \right| < \frac{1}{q_n^2}$$

dla każdego n .

Wskazówka: Dla ustalonej liczby naturalnej N rozpatrzyć ciąg $n\alpha - [n\alpha]$ dla $n = 0, 1, \dots, N$.

ZAD 15. Udowodnić, że dla danej liczby pierwszej $p > 2$ istnieją liczby naturalne x, y , takie, że liczba $1 + x^2 + y^2$ jest podzielna przez p .

ZAD 16. Każdy wierzchołek jedenastokąta foremnego pomalowano na jeden z czterech kolorów. Udowodnij, że można wybrać pięć kolejnych wierzchołków, pomalowanych co najwyżej trzema kolorami.

Jeśli będziemy malować na przemian kolorami, możemy dojść aż do 8 wierzchołków i zostanie nam do pomalowania ostatnie 3, z których dwa będą miały ten sam kolor co dwa pomalowane na samym początku.

11 wierzchołków możemy pogrupować w dwie 4 czwórki, które pomalujemy różnymi kolorami i zostanie nam 3 luźne elementy. Ponieważ ustawiamy je "na kole", to 2 z luźnych elementów będą leżały obok siebie. Pomalujemy je na dwa różne kolory, które są różne od kolorów wierzchołków, przy których leżą. Niech mają te same kolory, co wierzchołki oddalone od nich o 1:

lub o 2:

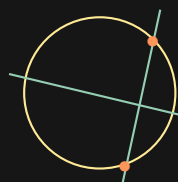
W ten sposób możemy zawsze znaleźć 5 wierzchołków, które są pomalowane na co najwyżej 3 kolory.

ZAD 17. Każdy punkt okręgu pomalowano na jeden z dwóch kolorów. Wykaz, że istnieje trójkąt równoramienny wpisany w ten okrąg, o wszystkich trzech wierzchołkach jednego koloru.

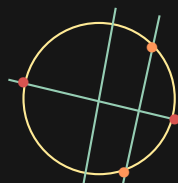
Wybermy sieczną tego okręgu, która nie jest średnicą i której oba końce mają ten sam kolor.

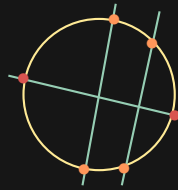
Narysujmy jej symetralną:

Jeśli choć jeden z jej końców jest tego samego koloru co końce poprzedniego odcinka, znaleźliśmy trójkąt równoramienny. W przeciwnym wypadku narysujmy symetralną tego wierzchołka:

Jesli oba konce tego wierzchołka maja inny kolor niz konce wierzchołka do nich rownoleglego, otrzymujemy trapez rownoramienny:

Teraz wystarczy znalezc punkty przeciecia symetralnych jego ramion z okregiem.

Jesli jeden z tych koncow jest tego samego koloru co ramie trapezu, mamy trojkat rownoramienny. W przeciwnym wypadku laczymy dwa konce i jeden z koncow symetralnej pierwszego narysowanego odcinka:

ZAD 18. Na plaszczyźnie danych jest 6 punktów, z których zadne trzy nie sa wspolliniowe. W kazdym trojkacie wyznaczonym przez pewna trojke tych punktów najkrotszy bok malujemy na zolto. Udowodnij, ze istnieje trojkat o wszystkich bokach zoltych.

Mamy 6 punktów, które możemy polaczyc w odcinki na

$$\binom{6}{2} = 15$$

roznych sposobów. Z tych 15 odcinków możemy ulozyc 5 roznych trojkatów, w których zaznaczymy 5 boków na zolto. Poniewaz kazdy odcinek wykorzystalismy tylko jeden raz, zaden zolty bok nie zostal pomalowany dwa razy – możemy teraz wybrac trzy dowolne zolte boki i stworzyc z nich trojkat o wszystkich bokach zoltych.